

Mál nr. 79/2021

M og

V v/ slysatryggingar ökumanns og eiganda bifreiðarinnar A.

Ágreiningur um bótaskyldu vegna banaslyss**Gögn.**

1. Málskot, móttakið 1.3.2021, ásamt fylgigögnum.
2. Bréf V, dags. 22.3.2021, ásamt fylgigögnum.

Málsatvik.

Að kvöldi 12. janúar 2020 lést B, faðir M, í umferðarslysi á Reykjanesbraut í nánd við álverið í Straumsvík, er hann ók A Reykjanesbraut til suðurs sem hafnaði á snjóruðningstönn framan á snjóruðningsbifreið sem var ekið úr gagnstæðri átt. Áreksturinn varð á þeim helmingi vegarins sem er fyrir umferð til norðurs, þ.e. á þeim vegarhelmingi sem snjóruðningsbifreiðinni var ekið eftir. Í vettvangsskýrslu lögreglu kemur fram að aðstæður á vettvangi hafi verið mjög erfiðar, mikill vindur og snjócoma og talsverður þæfingur og hálka á akbrautinni. Hámarks hraði á veginum er 80 km á klst.

Eftir ökumanni snjóruðningsbifreiðarinnar er haft að hann hafi ekið á 50 km hraða á klst. Hann hafi séð ökumann A skyndilega missa stjórn á bifreiðinni sem hafi komið á hlið yfir á gagnstæðan vegarhelming. Hann hafi reynt að hemla en þetta hafi gerst á skotstundu.

Í þágu rannsóknar málsins var blóð- og þvagsýni úr B tekið til rannsóknar. Samkvæmt matsgerð Rannsóknastofu í lyfja- og eiturefnafræði við Háskóla Íslands, dags. 24. febrúar 2020, reyndist magn etanóls í blóði B vera 3,01‰ og í þvagi 3,94‰.

Í skýrslu rannsóknarnefndar samgönguslysa, dags. 18. mars 2021, um slysið segir um veg og umhverfi þegar slysið átti sér stað að vegurinn hafi verið beinn og breiður með bundnu slitlagi og lýsingu. Snjóþekja hafi verið 5-10 cm, vegurinn verið mjög háll og akstursaðstæður verið erfiðar. Vindur hafi verið af norðaustan 12 m/sek., hitastig -2°C, snjócoma, skafrenningur og myrkur. Samkvæmt skýrslunni voru eftirtalin fjögur atriði greind sem orsakir slyssins:

- B, ökumaður A, hafi verið ofurölvi.
- B hafi misst stjórn á A sem hafi runnið yfir á öfugan vegarhelming í veg fyrir vörubifreið með snjóruðningstönn.
- Ástandi A hafi verið ábótavant.
- Snjóruðningstönn vörubifreiðarinnar sé sérstaklega hættuleg gagnvart ákomum á hlið fólksbifreiðar.

M hefur krafist bóta úr slysatryggingu ökumanns og eiganda A hjá V vegna missis framfaranda. Kveður M að ekki verði með óyggjandi hætti staðhæft hvert hafi verið áfengismagn í blóði B þegar blóðsýni var tekið og engu verði slegið föstu um það hversu ölvaður hann var þegar slysið varð. Áfengismagn í blóði B leiði eitt og sér ekki til þess að háttsemi hans teljist hafa verið stórkostlegt gáleysi í skilningi 4. mgr. 4. gr. laga nr. 30/2019 um ökutækjatrýggingar, enda ósannað að áfengismagn í blóði hans hafi valdið vátryggingaratburði í skilningi 2. mgr. 27. gr. laga nr. 30/2004 um vátryggingarsamninga auk þess sem skilyrði sama lagaákvæðis til skerðingar eða niðurfellingar bóta sé ekki uppfyllt.

V kveður ljóst að B hafi sýnt af sér stórkostlegt gáleysi með því að aka A undir áhrifum áfengis og missa stjórn á bifreiðinni þannig að hún rann yfir á rangan vegarhelming þar sem hún skall framan á snjóruðningstönn snjóruðningsbifreiðarinnar. Af þeim sökum hafni V bótum til M með vísan til 4. mgr. 4. gr. laga nr. 30/2019 sem og 26. gr. og 27. gr. laga nr. 30/2004.

Álit.

Samkvæmt 1. mgr. 9. gr. laga nr. 30/2019 um ökutækjatrýggingar skal hver ökumaður sem stjórnar ökutæki tryggður sérstakri slysatryggingu sem skal tryggja bætur fyrir líkamstjón af völdum slyss sem ökumaður verður fyrir við stjórn ökutækisins, enda verði slysið rakið til notkunar ökutækis, sbr. 4. gr. laganna. Að öðru leyti er í 9. gr. ekki vísað til 4. gr. Reglur þeirrar lagagreinar um skiptingu sakar, sbr. 4. mgr. lagagreinarinnar, eiga því ekki við í því tilviki sem hér um ræðir.

Um slysatryggingu ökumanns og eiganda gilda reglur III. hluta laga nr. 30/2004 um vátryggingarsamninga sem fjallar um persónutjón. B telst vera sá sem er vátryggður í skilningi þessa hluta laganna, sbr. c-lið 13. tölul. 2. gr. laganna.

Um réttaráhrif þess að vátryggður hefur valdið vátryggingaratburði af stórkostlegu gáleysi fer eftir því sem mælt er fyrir um í 1. mgr. 90. gr. laganna. Samkvæmt því ákvæði má lækka eða fella niður ábyrgð vátryggingafélags ef vátryggður hefur valdið því af stórkostlegu gáleysi að vátryggingaratburður varð eða afleiðingar hans urðu meiri en ella hefðu orðið. Hið sama á við ef vátryggður hefur af stórkostlegu gáleysi

valdið því að váttryggingaraburður varð með því að hlíta ekki varúðarreglum. Þá segir í sama ákvæði að við úrlausn á þessum atriðum skuli litið til sakar váttryggðs, hvernig váttryggingaraburð bar að, hvort váttryggður var undir áhrifum áfengis eða fíkniefna sem hann hafði sjálfviljugur neytt og atvika að öðru leyti.

Samkvæmt matsgerð Rannsóknastofu í lyfja- og eiturefnafræði við Háskóla Íslands reyndist áfengismagn í blóði B vera 3,01%. Ekkert í gögnum málsins gefur tilefni til að vefengja þessa niðurstöðu. B var því undir miklum áfengisáhrifum þegar slysið varð og taldist óhæfur til að stjórna ökutæki, sbr. 3. mgr. 49. gr. umferðarlaga nr. 77/2019. Með tilliti til þessa, svo og niðurstöðu rannsóknarnefndar samgönguslysa, verður að telja hið mikla magn áfengis í blóði B meginástæðu þess að hann missti stjórn á A með þeim afleiðingum að hún skall framan á tönn snjóruðningstækis sem kom úr gagnstæðri átt. Verður þetta virt B til stórkostlegs gáleysis. Þegar metið er hver áhrif þess eigi að vera á ábyrgð V verður enn fremur að horfa til þess að aðstæður voru slæmar á vettvangi vegna vinds, snjókomu og háلكu á veginum, auk þess sem snjóruðningstönn telst hættuleg gagnvart ákomum á hlið fólksbifreiðar. Við slysið missti M, sem þá var tæplega tíu ára gamall, föður sinn. Að öllu virtu verður að telja rétt að bætur úr slysatryggingunni skerðist um helming, sem leiðir til þess að M eigi rétt á bótum fyrir missi framfæranda að helmingi úr slysatryggingunni hjá V.

Niðurstaða.

M, á rétt á bótum fyrir missi framfæranda að helmingi úr slysatryggingu ökumanns og eiganda A, hjá V.

Reykjavík, 20. apríl 2021.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögfr.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.